

Prehľad

Letmý pohľad na vzdelávanie: Indikátory OECD

vydanie 2003

Overview

Education at a Glance: OECD Indicators – 2003 Edition

Slovak translation

Prehľady sú preložené výňatky z publikácií OECD.
Možno ich získať bezplatne cez internetové kníhkupectvo
www.oecd.org/bookshop/
Tento prehľad nie je oficiálnym prekladom OECD.

ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT

ORGANIZÁCIA PRE HOSPODÁRSKU SPOLUPRÁCU A ROZVOJ

Základné poznatky

Mnoho hlavných ekonomických indikátorov sa dennodenne mení. Až na niekoľko výnimiek komentátori hodnotia úspech alebo neúspech hospodárskych politík pomocou štvrťročných výkazov alebo medziročných mier rastu. Pokiaľ ide o vzdelávanie, je pomerne ťažké orientovať sa podľa podobných výkazov, keďže politika a indikátory merania výkonu sú dosť odlišné. Pravdupovediac správy, týkajúce sa výkonnosti našich detí v oblasti čítania, matematiky alebo vedy môžu spôsobiť mierny šok. Avšak môže trvať päť alebo desať rokov, alebo dokonca aj celú generáciu, kým programy, zaoberajúce sa týmito záležitosťami, začnú prinášať svoje plody. Celá situácia nevyznieva až tak prekvapujúco, keď si človek uvedomí, že výsledky vzdelávania študentov, ktorí toho roku ukončia strednú školu môžu byť ovplyvnené výučbou, ktorá im bola poskytnutá v časoch, keď školu začínali – t.j. niekedy v roku 1990 a to pravdepodobne v triedach, v ktorých sa vzdelávali ešte ich učitelia v šesťdesiatych rokoch.

Ak prihliadneme na verejné a súkromné výdaje na vzdelávanie, vidíme, že do vzdelávania je v rámci OECD investovaných 5,9% HDP a vzdelávanie je považované za základ dnešnej spoločnosti, založenej na znalostiach. Nebolo by vzhľadom na vyššie uvedené potrebné bližšie monitorovať túto oblasť? Odpoveďou OECD je zhromažďovanie spoľahlivých indikátorov, týkajúcich sa oblasti vzdelávania za posledných 10 rokov, pričom boli použité porovnateľné údaje tak, aby bolo možné sledovať dlhodobejšie trendy. Ročný prehľad OECD s názvom Letný pohľad na vzdelávanie, ktorého aktuálne vydanie práve vyšlo dokazuje, že veci sa menia len pomaly, avšak súčasne uvádza jednoznačné smerovanie zmien.

Pri porovnaní niektorých kľúčových údajov za roky 2000/2001 s indikátormi za obdobie pred 5 alebo 10 rokmi zisťujeme mnoho známych vecí. Vezmime si úroveň výdajov. V 14 z 19 krajín OECD narástli v reálnom vyjadrení v rokoch 1995 až 2000 verejné a súkromné výdaje o viac než 5%, avšak na rozdiel od začiatku deväťdesiatych rokov je nárast výdajov na vzdelávacie inštitúcie nižší, než nárast národného dôchodku. Dánsko a Švédsko aj naďalej vydávajú najvyššiu časť verejných financií na vzdelávanie – ich podiel predstavuje 6,4% a 6,3% ich HDP. V krajinách EÚ a v Spojených štátoch dosahujú verejné výdaje na financovanie výšku 4,8% HDP, avšak vďaka vysokým súkromným výdajom na vzdelávanie (1,8% na terciárne vzdelanie, a 0,4% na primárne a sekundárne vzdelanie) spôsobuje, že celková výška výdajov na vzdelávanie dosahuje v USA 7,0% (v porovnaní s 5,3% v krajinách EÚ), čím sa USA dostávajú na jedno z najvyšších miest spomedzi krajín, vydávajúcich najviac zdrojov na oblasť vzdelávania. Krajinou, ktorá vydáva najviac zdrojov na vzdelávanie, je Kórea (s prihliadnutím na veľmi významný podiel súkromných financií na financovaní terciárneho vzdelávania). V Japonsku dosahujú výdaje na vzdelávanie priemerných 4,6%, dokonca aj keď prihliadneme na nadpriemernú výšku investovaných súkromných výdajov (1,2%).

Celkový obraz percentuálneho rozdelenia, týkajúceho sa počtu študentov v jednotlivých oblastiach vzdelávania (primárne, sekundárne a terciárne vzdelanie) sa zmenil o niečo výraznejšie. Ukazovatele z roku 1990 uvádzajú, že v porovnaní so Spojenými štátmi, Kanadou alebo Austráliou sa v európskych krajinách prikladal väčší význam základnému vzdelaniu a podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí bol v porovnaní s vyššie uvedenými krajinami nižší. Tento trend sa však zmenil. Mnoho európskych krajín vrátane Spojeného kráľovstva a niektorých severských krajín dnes zabezpečuje vysokoškolské vzdelanie pre viac než jednu tretinu ich mladých ľudí. Dnešné čísla dokazujú, že tento trend bude pokračovať: U štyroch z desiatich študentov, ktorí ukončili strednú školu v roku 2001 existuje predpoklad ďalšieho – vyššieho vzdelávania, či už ide o bakalárske vzdelanie alebo vzdelanie vyššie a pokiaľ ide o krajiny, ako napríklad Nový Zéland, Fínsko, Švédsko, Poľsko a Austrália – v týchto krajinách je tento počet ešte vyšší – až dve tretiny. Táto situácia vyústila do značného tlaku na financovanie vzdelávania, pričom v ôsmich z 22 krajín OECD došlo k situácii, kedy objem financií nezodpovedal rozmachu požiadaviek na vzdelávanie, čo malo za následok od roku 1995 pokles výdajov na vysokoškolského študenta.

Pokiaľ ide o úroveň vzdelania pracujúceho obyvateľstva, vyššie uvedené zmeny sú len postupné. Napríklad zvýšenie úrovne vzdelanosti mladých ľudí pred desiatimi rokmi bude mať vplyv na približne štvrtinu mladých ľudí, ktorí sú v súčasnosti v produktívnom veku. Tabuľka 1 uvádza, že bez ohľadu na uvedené je v niektorých krajinách badateľný pokrok v rámci pomeru vzdelaných a kvalifikovaných mladých ľudí. Podiel študentov v rámci terciárneho vzdelávania medzi 25–34 ročnými ľuďmi všade narastá, avšak najmä v krajinách, ako Austrália, Belgicko, Kanada, Francúzsko, Írsko, Kórea, Nórsko, Španielsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo – pričom tieto krajiny vykázali od roku 1991 dvojciferné čísla rastu a čoskoro sa v tejto oblasti priblížia Spojeným štátom. Nemecko a Spojené kráľovstvo – obe tieto krajiny začínali v deväťdesiatych rokoch s podielom 25–34 ročných vysokokvalifikovaných mladých ľudí vo výške 1/5 – zatiaľ čo v Nemecku sa tento trend nezmenil, v Spojenom kráľovstve už toto číslo dosahuje 1/3. Vyššie uvedené naznačuje, že Nemecko sa potýkalo s problémami v rámci rozširovania prístupu mladých ľudí k vyššiemu vzdelaniu, avšak v súčasnosti realizované reformy, ktorých cieľom je nahradiť jeden typ vysokoškolského vzdelávania viacstupňovým systémom vzdelávania môže tento stav zmeniť. Je však potrebné uvedomiť si, že tieto údaje berú na zreteľ terciárne vzdelanie, ktoré nezahŕňa len vysokoškolské vzdelávanie, ale aj mnoho iných „titulov“, získaných v rámci „nižšieho“ vzdelania. Oblasť „nižšieho“ vzdelávania je najviac rozšírená v Japonsku, čím vplýva na japonské čísla, týkajúce sa terciárneho vzdelávania.

Bez ohľadu na rozmach vzdelávacích systémov vystupujú do popredia ďalšie otvorené otázky.

Deväťdesiate roky priniesli zmenu v pomere v dosiahnutom vzdelaní medzi mužmi a ženami – ženy mužov predstihli. Vo väčšine členských krajín OECD dosahujú vysokoškolské vzdelanie častejšie ženy: a len v troch krajinách (Japonsko, Švajčiarsko a Turecko) vychádza toto porovnanie v prospech mužov. V minulosti mali muži väčšie možnosti a ukazovatele dokazujú, že v roku 1990 bola v rámci polovice krajín s porovnateľnými údajmi väčšina z tých, ktorí ukončili vysokoškolskú dochádzku muži. Bez ohľadu na vyššie uvedené neustále existujú rozdiely, týkajúce sa pohlavia v oblasti vzdelávania a výberu povolania, pričom mladí muži preferujú najmä vysokoškolskú fyziku, matematiku a strojárstvo, mladé ženy sa obvykle rozhodujú pre sociálne vedy, zdravotníctvo a učiteľské povolania. V oblasti humanitných vied, zdravotníctva a sociálnej starostlivosti sú v priemere dve tretiny absolventov ženy, zatiaľ čo v oblasti matematiky a výpočtovej techniky je ich menej než 1/3 a pokiaľ ide o strojárstvo, výrobu a stavebníctvo, v týchto oblastiach je ich podiel ešte nižší – menej, než 1/4. Takisto, pokiaľ ide o doktoráty, vyšší podiel absolventov vykazujú muži. V každej zo 43 krajín, ktoré sa zúčastnili v roku 2000 prieskumu OECD s názvom „PISA“, ktorý sa

zameriaval na schopnosti 15-ročných študentov, boli dievčatá lepšie v čítaní. Približne v polovici krajín boli chlapci zdatnejší, pokiaľ ide o matematiku, avšak tieto rozdiely neboli až tak významné a pokiaľ ide o vedu. V 40 zo 43 krajín, ktoré sa zapojili do projektu PISA, mali dievčatá vyššie očakávania, týkajúce sa ich budúceho povolania, než chlapci. Ak však vezmeme do úvahy súčasných absolventov univerzít, očakávania, týkajúce sa povolania sa u chlapcov omnoho viac vzťahovali na oblasti fyziky, matematiky alebo strojárstva (v priemere 18% chlapcov v porovnaní s 5% dievčat) a dievčatá častejšie v týchto úvahách smerovali k vedám o živote a k zdravotníctvu (20% dievčat v porovnaní so 7% chlapcov).

Najvýznamnejším dôvodom prečo školy v dnešnej dobe vyzerajú inak, než v deväťdesiatych rokoch je využívanie výpočtovej a komunikačnej techniky (ICT). V roku 1990 väčšina vyšších stredných škôl ešte len začínala s využívaním základných počítačových systémov pri vzdelávaní; v dnešnej dobe predstavuje pre väčšinu stredných škôl toto vybavenie absolútny základ, pričom využívanie Internetu a e-mailových služieb bude bežnou skutočnosťou vo väčšine škôl do konca desaťročia. Avšak ako uvádza *Letný pohľad na vzdelávanie*, zavádzanie nových technológií nie je ani zďaleka rovnomerné. Podľa údajov, uvedených v grafe 2 zaviedli niektoré krajiny (Belgicko [flámska komunita], Dánsko, Fínsko, Francúzsko a Švajčiarsko) ICT skôr, než napríklad Taliansko, Kórea a Španielsko.

Všeobecne povedané, krajiny, ktoré s vyššie uvedeným zavádzaním ICT začali skôr aj k danej oblasti pristupujú viac veľkoryso, avšak – napríklad Kórea slúži ako dobrý príklad opačnej situácie – táto krajina začala s masívnejším financovaním len nedávno a v dnešnej dobe dosahuje jej ukazovateľ podielu študentov na jeden počítač jednu z najnižších hodnôt v rámci krajín OECD. Avšak bez ohľadu na vyššie uvedené, dostupnosť počítačov ešte neznamená ich efektívne využívanie. Spomedzi 14 krajín, ktoré sa zúčastnili prieskumu navštevovalo priemerne 63% študentov školy, v ktorých riaditelia uviedli, že ich učitelia nedisponujú potrebnými znalosťami, čo v konečnom dôsledku spôsobovalo prekážky pri implementácii ICT, pričom toto číslo dosiahlo vo Francúzsku a Nórsku výšku až 75%.

Bohužiaľ, tieto ukazovatele neposkytujú odpoveď na otvorenú otázku: ktorý vzdelávací systém je najlepší? Poskytujú však tvorcom politiky nástroj na určenie oblastí, postrádajúcich investície a zlepšenia. Okrem iného však nastoľujú užitočné medzinárodné základné štandardy, pomocou ktorých môžu jednotlivé krajiny porovnať svoj pokrok s pokrokom ostatných krajín a tým posilniť svoj pokrok v rámci vzdelávacích systémov.

Ďalšie dôležité poznatky tohtoročného vydania zahŕňajú

Nedostatok učiteľov

- V rámci 14 krajín OECD, ktoré sa zúčastnili prieskumu bolo podľa vyjadrenia riaditeľov na začiatku školského roka 2001/2002 približne 12% učiteľských miest (na plný úväzok) neobsadených. Najväčší nedostatok učiteľov bol v oblasti výpočtovej techniky, matematiky, cudzích jazykov, vedy a technológie, pričom – naopak – ich nedostatok nebol až natoľko dramatický v oblasti umenia, telesnej výchovy, sociálnych vied a vyučovacieho jazyka.
- V rámci uvedených 14 krajín približne 14% učiteľov na plný úväzok a 31% učiteľov na polovičný úväzok nespĺňalo podľa vyjadrenia riaditeľov škôl súčasné formálne kvalifikačné požiadavky.
- V Belgicku (flámska komunita), Dánsku, Maďarsku, Nórsku a Švédsku je nábor nových učiteľov v rámci stredných škôl zodpovednosťou škôl samotných, zatiaľ čo v Taliansku, Portugalsku a Španielsku je podľa vyjadrení riaditeľov vyšších stredných škôl poverená touto zodpovednosťou len približne jedna štvrtina škôl.
- Nedostatok učiteľov sa môže výrazne prejavovať v nasledujúcich rokoch, kedy značná časť učiteľov odíde do dôchodku: V 15 z 19 krajín OECD je väčšina učiteľov na základných školách starších, než 40 rokov a v Nemecku, Taliansku a Švédsku je jedna tretina učiteľov staršia, než 50 rokov. V porovnaní s rokom 1998, v oblasti sekundárneho vzdelávania vzrástol podiel učiteľov starších než 50 rokov o 1,8% a vo Fínsku, Nemecku, Írsku a v Spojenom kráľovstve bol tento nárast viac, než 4%.

Podmienky výučby pre študentov a pracovné podmienky učiteľov

- Priemerný počet žiakov v jednej triede na základných školách je 22, avšak toto číslo sa taktiež líši – počnúc 36 žiakmi v jednej triede v Kórei až po polovicu tohto čísla v Grécku, na Islande a v Luxembursku.
- Žiakom vo veku medzi 9–13 rokmi je v priemere (v rámci krajín OECD) poskytnutých ročne 813 hodín povinného vzdelávacieho času a 840 hodín vzdelávania v oblasti voliteľných predmetov na jednu triedu, pričom žiaci vo veku 12 až 14 rokov obdržia približne o 100 hodín vzdelávania ročne viac. Podľa priemeru v rámci krajín čítanie a písanie vo vyučovacom jazyku, matematika a veda predstavujú približne polovicu povinného učebného plánu pre žiakov vo veku 9 až 11 rokov a približne 41% pre žiakov vo veku od 12 do 14 rokov. Stupeň, do akého môžu školy, miestne a regionálne inštitúcie určovať obsah učebného plánu a jeho časový rozvrh sa v závislosti na krajine líši.

- Pri zohľadnení parity kúpnej sily sa plat učiteľov v strednom veku pohybuje na nižšom strednom stupni od menej než 10 000 USD v Maďarsku a na Slovensku až po 40 000 USD v Nemecku, Japonsku, Kórei, Švajčiarsku a v Spojených štátoch. Vo všeobecnosti však učitelia na strednom stupni zarábajú menej, než projektanti, stavební inžinieri a výkonní zástupcovia s bakalárskym alebo vyšším vysokoškolským titulom.
- Počas päťročného obdobia (1996–2001) rástli platy učiteľov pomalšie, než HDP na osobu, s výnimkou Českej republiky, Talianska, Japonska, Mexika a Nového Zélandu.
- Priemerný ročný počet hodín výučby na verejných základných školách v krajinách OECD dosahuje 792 hodín, avšak aj toto číslo sa pohybuje od 605 do 1139 hodín. Priemerný ročný počet výučby na nižšom strednom stupni dosahuje v krajinách OECD 714 hodín, avšak aj toto číslo sa pohybuje od 553 do 1182 hodín. Regulačné opatrenia, týkajúce sa pracovného času učiteľov sa v jednotlivých krajinách líšia. Vo väčšine krajín je vyžadované, aby učitelia pracovali určený počet hodín, zatiaľ čo v iných krajinách sa od učiteľov vyžaduje pracovať určitý počet vyučovacích hodín za týždeň.

Cezhraničný pohyb študentov

- V priebehu rokov 1998 až 2001 sa počet zahraničných študentov v krajinách OECD zvýšil o 16%.
- Až 71% zo všetkých zahraničných študentov v rámci OECD prijíma týchto 5 krajín: Austrália, Francúzsko, Nemecko, Spojené kráľovstvo a Spojené štáty.
- V absolútnych číslach predstavujú študenti z Grécka, Japonska, Kórey a Turecka najväčší podiel študentov z krajín OECD. Študenti z Číny a Juhovýchodnej Ázie predstavujú najvyšší podiel študujúcich z nečlenských krajín OECD.

Faktory, vplývajúce na výkonnosť študentov

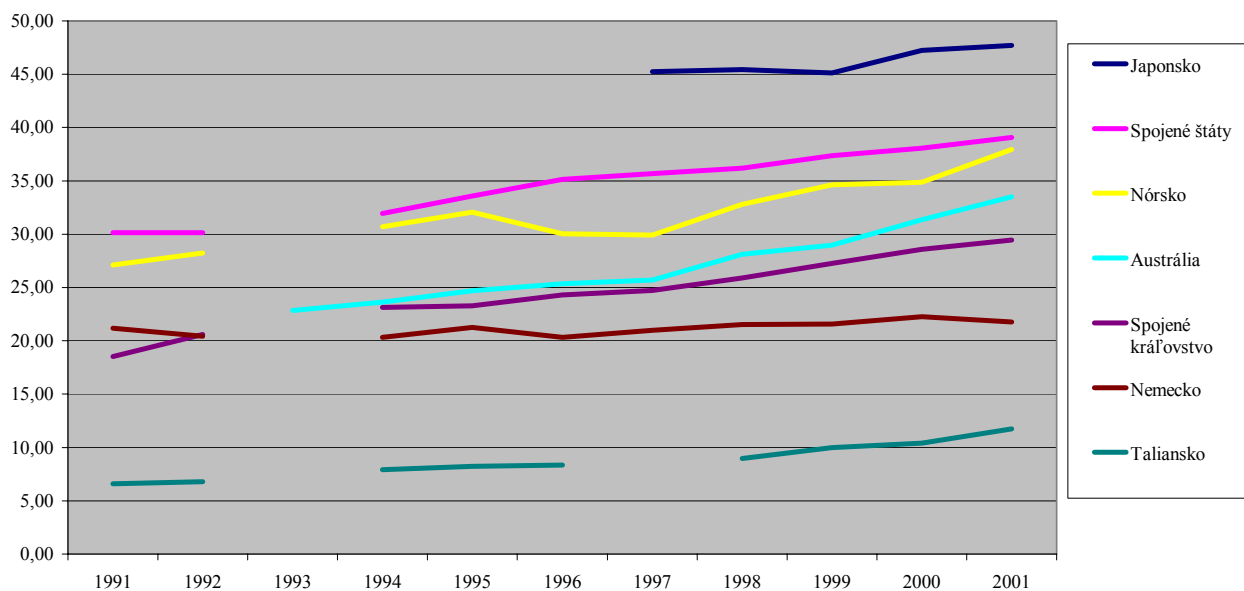
- Rozsah, do akého študenti sledujú svoje vzdelávanie úzko súvisí s gramotnosťou. Taktiež presvedčenie študentov, o tom, že môžu dosiahnuť cieľ bez ohľadu na to, či disponujú potrebnými zdrojmi na jeho dosiahnutie a ich úvahy o tom, či sa vyplatí investovať energiu na jeho dosiahnutie sú významnými faktormi, ovplyvňujúcimi výkonnosť študentov v oblasti gramotnosti, týkajúcej sa čítania.
- Nie je teda prekvapujúce, že 15-ročná mládež, ktorá číta širokú rôznorodú tlačenej materiál je omnoho zbehlejšia v čítaní než tí, ktorí sa zaoberajú čítaním malého množstva tlačeného materiálu. Denné čítanie časopisov, novín a komiksov – čo je v podstate čítanie, ktoré je z pohľadu škôl menej hodnotným čítaním, než sú romány – je, aspoň v určitom kultúrnom kontexte, veľmi prospešný spôsob ako sa stať schopným čitateľom.
- Avšak nielen výkonnosť študentov v čítaní, ale aj angažovanosť v rámci jednotlivých krajín sa líši – Fínsko je v popredí, zatiaľ čo Belgicko, Nemecko a Španielsko sú na posledných miestach pomyselného rebríčka. Vo všeobecnosti je zrejme, že dievčatá sa omnoho viac venujú čítaniu, než chlapci. Takmer vo všetkých krajinách je badateľné, že dievčatá vynakladajú výraznejšiu vlastnú snahu, pokiaľ ide o čítanie, než chlapci, avšak – napríklad, ak ide o matematiku, opak je pravdou.

- V rámci pätnásťročnej mládeže dosahujú lepšie výsledky pri čítaní tí, ktorých rodičia sú na najnižších úrovniach pomyselného rebríčka zamestnaní, avšak ktorí sa omnoho viac venujú čítaniu než tí, ktorých rodičia sú na vrchole, avšak ich schopnosti čítať sú horšie. Všetci študenti, ktorí aktívne čítajú dosahujú skóre gramotnosti v oblasti čítania vyššie, než je priemer v krajinách OECD a to bez ohľadu na charakter zamestnania ich rodičov.
- Nižšie výdaje na vzdelávacie inštitúcie sa nemôžu automaticky porovnávať s nižšou úrovňou vzdelávania. Pokiaľ ide o výkonnosť pätnásťročnej mládeže v kľúčových oblastiach, krajiny, ako napríklad Austrália, Fínsko, Kórea a Spojené kráľovstvo, ktorých investície na jedného študenta na prvom a druhom stupni sú považované za priemerné, disponujú v rámci krajín OECD nadpriemerne výkonnými študentmi.

Návraty k investovaniu do vzdelávania

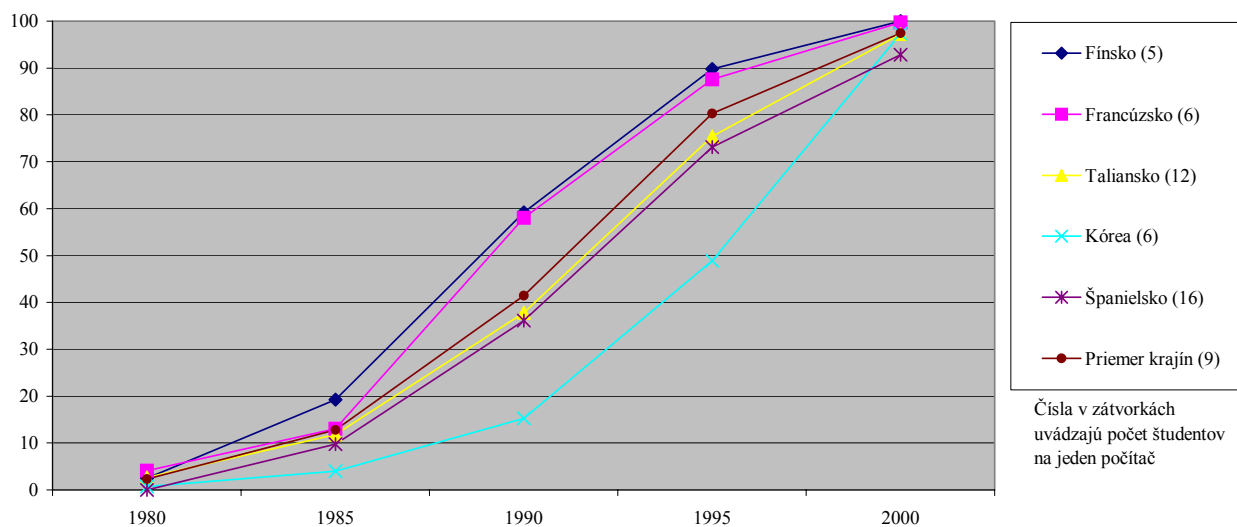
- Podiel pracujúceho obyvateľstva na vzdelávaní vo väčšine krajín OECD rastie. Aj napriek veľmi malému počtu výnimiek je podiel absolventov terciárneho vzdelania vyšší, než pokiaľ ide o podiel absolventov vyššieho sekundárneho vzdelávania. Obzvlášť markantný je rozdiel medzi absolventmi vyššieho sekundárneho vzdelania a tých, ktorým sa takéhoto vzdelania nedostalo.
- Podiel pracujúcich žien s nižším, než stredoškolským vzdelaním je výrazne nízky. Podiel žien s dosiahnutým terciárnym vzdelaním je približne 80% vo všetkých krajinách s výnimkou štyroch, avšak s výnimkou jednej krajiny je vo všetkých nižší, než je tomu tak u mužov.
- Vzdelanie a zárobky sú priamo úmerné. Vyššie stredné vzdelanie a nadstavba predstavujú v mnohých krajinách zlomový bod, po prekonaní ktorého predstavuje ďalšie dosiahnuté vzdelanie omnoho vyšší príjem. V rámci všetkých krajín platí pravidlo, že vysokoškolsky vzdelaní ľudia zarábajú omnoho viac, než ľudia s vyšším stredným vzdelaním a s nadstavbou. Rozdiely v zárobkoch vysokoškolsky vzdelaných ľudí a ľudí s vyšším stredným vzdelaním sú väčšie, než pokiaľ ide o rozdiely v rámci nižších dosiahnutých vzdelaní.
- Analýza hybných síl ekonomického rastu dokazuje, že zvýšená produktivita práce prispela vo väčšine OECD krajín viac než polovicou k rastu HDP na obyvateľa. Produktivita práce sa dá zvyšovať rôznymi spôsobmi, pričom v tejto rovnici zohráva najvýznamnejšiu úlohu ľudský kapitál – nielen ako vstup, ktorý je prepojený s kumulovaným výstupom, ale aj ako determinant technologického pokroku. Odhadovaný ekonomický efekt každého ďalšieho roka vzdelávania dosahuje v krajinách hodnotu 6%.

Graf 1: Percento 25–34 ročnej populácie s dosiahnutým vysokoškolským vzdelaním
(vybrané krajiny)

Zdroj: *Letný pohľad na vzdelávanie 2003*, tabuľka A2.4.

Graf 2: Percento študentov, navštevujúcich vyššiu strednú školu s prístupom k počítačovým aplikáciám* (v rámci daných rokov) (a počet študentov na jeden počítač v roku 2000)

Zdroj: *Letný pohľad na vzdelanie 2003*, tab. D3.1.

* V školách, kde boli zavedené štandardné textové a tabuľkové procesory ako súčasť nástrojov plánovania, organizácie a hodnotenia výučby študentov.

Obsah pôvodnej publikácie v angličtine *(bez príloh, zoznamu rámečkov, tabuliek a grafov):*

Úvod

Letný pohľad na vzdelávanie – vydanie 2003
Obsah a najdôležitejšie údaje
Ďalšie zdroje

Príručka čitateľa

Kapitola A: Výstupy vzdelávacích inštitúcií a dopad výučby

- A1 Aktuálne čísla, týkajúce sa vyššieho stredoškolského vzdelania a dosiahnuté vzdelanie dospelaj populácie
- A2 Aktuálne čísla, týkajúce sa vysokoškolského vzdelania a dosiahnuté vysokoškolské vzdelanie v rámci dospelaj populácie
- A3 Rozdelenie absolventov podľa zamerania štúdia
- A4 Gramotnosť študentov 4. stupňa v oblasti čítania
- A5 Gramotnosť pätnásťročnej mládeže v oblasti čítania
- A6 Matematická a vedecká gramotnosť pätnásťročnej mládeže
- A7 Ako sa mení výkonnosť študentov v rámci jednotlivých škôl
- A8 Profily pätnásťročných čitateľov
- A9 Kvantita čítania pätnásťročnej mládeže
- A10 Samoštúdium pätnásťročnej mládeže
- A11 Rozdiely vo výkonnosti študentov, dané pohlavím
- A12 Účasť pracujúcich podľa úrovne dosiahnutého vzdelania
- A13 Očakávaný počet rokov vzdelávania, zamestnania a doby nezamestnanosti vo vekovom rozpätí 15 až 29 rokov
- A14 Zárobok a dosiahnuté vzdelanie
- A15 Návrat ku vzdelaniu: Súvislosti medzi ľudským kapitálom a hospodárskym rastom

Kapitola B: Investície finančných a ľudských zdrojov do vzdelávania

- B1 Výdavky na vzdelanie jedného študenta
- B2 Výdaje na vzdelávacie inštitúcie vo vzťahu k hrubému domácomu produktu
- B3 Relatívne podiely súkromných a verejných investícií do vzdelávacích inštitúcií
- B4 Celkové verejné výdaje na vzdelávanie
- B5 Podpora študentov a domácností prostredníctvom verejných subvencií
- B6 Výdaje na inštitúcie podľa oblasti služieb a zdrojov

Kapitola C: Prístup ku vzdelaniu, účasť a pokroky

- C1 Očakávania škôl a počty prijatých študentov
- C2 Pokračovanie a očakávaná dĺžka vysokoškolského vzdelávania a účasť na sekundárnom vzdelávaní
- C3 Zahraniční študenti v rámci vysokoškolského vzdelávania
- C4 Vzdelávanie a pracovné zaradenie mladých ľudí
- C5 Situácia mladých ľudí s nízkym dosiahnutým vzdelaním

Kapitola D: Prostredie výučby a organizácia škôl

- D1 Celkový počet hodín výučby na základných a stredných školách
- D2 Veľkosť triedy a počet študentov na učiteľa
- D3 Využívanie informačnej a komunikačnej technológie učiteľmi a študentmi
- D4 Školenie učiteľov a ich profesionálny rozvoj
- D5 Platy učiteľov vo verejných základných a stredných školách
- D6 Čas výučby a pracovný čas učiteľa
- D8 Rozdelenie učiteľov a zamestnancov v oblasti vzdelávania podľa veku a pohlavia

**Tento *Prehľad* je prekladom výňatkov z publikácie OECD vydanej
pod anglickým a francúzskym názvom:
Education at a Glance: OECD Indicators – 2003 Edition
Regards sur l'éducation: les indicateurs de l'OCDE – Édition 2003**

© 2003, OECD

Publikácie OECD a *Prehľady* možno získať bezplatne cez internetové
kníhkupectvo OECD na www.oecd.org/bookshop/
*Napíšte „overview“ (prehľad) v poli „Title search“ na stránke internetového
kníhkupectva alebo napíšte názov anglickej publikácie
(Prehľady sú spojené s pôvodnými publikáciami v angličtine).*

Prehľady pripravuje Divízia autorských práv a prekladov
riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie
e-mail: rights@oecd.org / Fax: +33 1 45 24 13 91

© OECD, 2003

Reprodukcia tohto *Prehľadu* je dovolená, ak sú uvedené autorské práva OECD
a názov pôvodnej publikácie